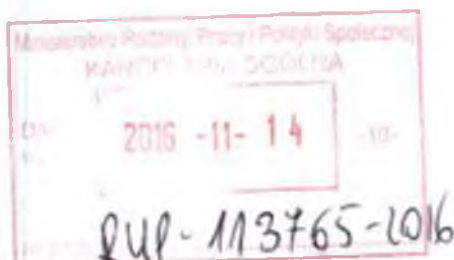

Warszawa, dnia 10 listopada 2016 r.

DP-I/II/IV-JI/WG/AJCh-024-612/2016

Pan
Marcin ZIELENIECKI
Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Rodziny,
Pracy i Polityki Społecznej

Szanowny Panie Ministrze

W odpowiedzi na Państwa pismo z dnia 25 października 2016 r. (znak pisma: DUS.I.5000.5.2016.JK) dotyczące projektu ustawy o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz ustawy o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw (projekt z dnia 18 października 2016 r.), przedstawiam następujące uwagi Narodowego Banku Polskiego.

1) Ad Art. 1 pkt 1 lit. b projektu

Projektowany przepis art. 4 pkt 16a przewiduje, że ZUS będzie generował numer rachunku składowego. Jednocześnie z uzasadnienia do projektu oraz projektowanego art. 66a wynika, że ZUS zamierza być dostawcą usług płatniczych. Jeśli koncepcja ZUS, zaproponowana w projekcie tej nowelizacji, polega na tym, że to ZUS będzie otwierał i prowadził rachunki płatnicze dla płatników składek (ze wszystkimi tego ustawowymi konsekwencjami), to warto byłoby doprecyzować, że numer rachunku składowego jest indywidualnym numerem rachunku płatniczego dla każdego z płatników składek. Rola ZUS jako dostawcy usług płatniczych prowadzącego rachunki płatnicze dla płatników składek powinna być wprost wyrażona w ustawie. W tej chwili bowiem, nie jest wiadome, kto i na czyją rzecz prowadziłby ewentualne rachunki płatnicze (kto byłby ich posiadaczem). Jednakże sprawowanie przez ZUS roli dostawcy prowadzącego rachunki płatnicze powoduje automatycznie powstanie wątpliwości, czy pod względem technicznym ZUS, nie uczestnicząc przecież w rozliczeniach i rozrachunkach międzybankowych, będzie w stanie tę rolę wypełnić. Dlatego, jest sprawą nadrzędną

dla zapewnienia prawidłowej realizacji płatności „zusowskich”, żeby w projektowanej ustawie, jednocześnie z powierzeniem ZUS roli dostawcy usług płatniczych, wskazać, iż obsługę ZUS w zakresie płatności będących przedmiotem nowelizacji, wykonuje NBP. Pozwoli to ustawowemu zabezpieczyć prawidłową obsługę przepływów finansowych o podstawowym znaczeniu dla stabilności systemu finansowego państwa, czyli płatności „zusowskich”.

Niezależnie od powyższego, jeśli to ZUS ma być dostawcą usług płatniczych i z formalno-prawnego punktu widzenia to ZUS ma prowadzić obsługę wpłat i wypłat z rachunków płatników składek, to pojawia się wątpliwość, czy nie zajdzie ewentualna kolizja z przepisami art. 196 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, które określają, jakie podmioty mogą prowadzić obsługę bankową (ustawa nie przewiduje prowadzenia obsługi przez innych dostawców, niż banki) państwowych funduszy celowych (czyli m.in. FUS, FEP, FP czy FGŚP). Również w tym wypadku dodanie ustawowego przepisu o pośrednictwie NBP w obsłudze, rozliczeniach i rozrachunku płatności na rzecz ZUS, usunie ewentualną niezgodność z ustawą o finansach publicznych.

2) Ad Art. 1 pkt 6 lit. b tiret drugie projektu

Proponujemy następujące brzmienie pkt 1:

„1) dokumentów płatniczych składanych za pośrednictwem dostawcy usług płatniczych według wzorów określonych przez tego dostawcę”.

3) Ad Art. 1 pkt 6 lit. d projektu

Proponujemy następujące brzmienie art. 47 ust. 5 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych:

„5. Informacje zawarte w dokumentach płatniczych przekazywane są poprzez międzybankowy system elektroniczny lub poprzez system elektronicznych rozrachunków wewnątrzbankowych Narodowego Banku Polskiego jako zlecenie płatnicze dla Zakładu. Zlecenie to powinno w szczególności zawierać informacje o danych, o których mowa w art. 35 ust. 1b oraz datę obciążenia rachunku bankowego płatnika, jeżeli wpłata dokonana jest w formie polecenia przelewu, lub datę dokonania wpłaty, jeżeli wpłata dokonana jest w formie gotówkowej”.

Powyższa propozycja ma na celu uwzględnienie (jak to ma miejsce w obecnie obowiązujących przepisach) sytuacji, w której w warunkach prowadzenia przez NBP rachunków składkowych ZUS, jeżeli składkę płaci posiadacz rachunku w NBP, to nie jest to przelew międzybankowy. Jeżeli bankiem obsługującym rachunki składkowe ZUS miałby być w dalszym ciągu NBP, to w ocenie NBP, dotychczasowy zapis w tym zakresie powinien zostać utrzymany, gdyż płatności składkowe posiadaczy rachunków w NBP nie będą przekazywane do ZUS za pośrednictwem systemu ELIXIR (ta zasada miałaby zresztą zastosowanie do zleceń klientów każdego innego banku, jeśli to on jednocześnie obsługiwałby rachunki składkowe ZUS).

Proponujemy przy tym zmianę sformułowania wynikającego z obecnie obowiązujących przepisów, tj. „poprzez system elektronicznych rozrachunków międzyoddziałowych Narodowego Banku Polskiego”, na bardziej precyzyjne: „poprzez system elektronicznych rozrachunków wewnątrzbankowych Narodowego Banku Polskiego”.

4) Ad Art. 1 pkt 10 projektu

Wprowadzany do ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych art. 66a zakłada, że ZUS stanie się dostawcą usług płatniczych w rozumieniu art. 4 ust. 2 pkt 8 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. *o usługach płatniczych*. Nie jest zrozumiałe, jakiego rodzaju usługi płatnicze mógłby samodzielnie dostarczać ZUS. Proponujemy uzupełnienie/pogłębienie uzasadnienia proponowanej zmiany, gdyż wydaje się ona zasadnicza, również w kontekście oceny innych projektowanych zmian.

Ponadto, w treści projektu ustawy, tam gdzie to jest właściwe, proponujemy rozważenie zastąpienia sformułowania „numer rachunku bankowego” wyrażeniem „numer rachunku płatniczego”.

5) Ad Uzasadnienie do projektu

- a) Uzasadnienie do projektu nowelizacji jest niespójne, w tym sensie, że w niektórych miejscach z jego treści wynika, że to jednak nie ZUS będzie występował w roli dostawcy usług płatniczych, którym raczej będzie bank prowadzący rachunek dla ZUS. Na przykład na str. 2 akapit trzeci uzasadnienia, umieszczono następujące wyrażenie „obsługa tak wygenerowanych indywidualnych rachunków bankowych będzie możliwa przez dowolny podmiot (bank)”. Dlatego jeszcze raz podkreślić należy, że koniecznym wydaje się jednoznaczne określenie roli ZUS w odniesieniu do rachunków składkowych, tzn. czy w tym zakresie ZUS można

uznać za dostawcę usług płatniczych, a także charakteru samych rachunków składkowych, tj. czy są one rachunkami płatniczymi i czy ich posiadaczem jest ZUS, czy też płatnik.

Niezależnie od powyższego, proponujemy wykreślenie z treści uzasadnienia projektu ustawy ww. wyrażenia. Należy wskazać, że ZUS jest jednostką sektora finansów publicznych, zgodnie z art. 9 pkt 8 ustawy o *finansach publicznych*, zaś FUS, FEP, FP czy FGŚP są państwowymi funduszami celowymi. W związku z tym, jak się wydaje, wybór banku dla obsługi tych podmiotów jest ograniczony przepisami ustawy o *finansach publicznych*, zwłaszcza wspomnianym art. 196 i nie może on być „dowolny”.

- b) Odnosząc się do drugiego akapitu od góry na str. 2 należy zauważyć, że obecnie komunikat 11n (dedykowany płatnościom detalicznym w złotych), nie jest zgodny ze standardem SEPA, jak wynikałoby z treści uzasadnienia. W związku z tym proponujemy odpowiednie przeredagowanie tej części uzasadnienia.

Z poważaniem

